

of interaction among participants in the educational process, engaging in collaborative activities and communicative co-creation, stimulating reflection and self-development of communication skills, and integrating digital technologies as a medium for professional communication. It has been established that the combination of these conditions provides a synergistic effect: a common framework of concepts and criteria for communication quality is combined with facilitation techniques, digital tools for transparency of contributions and rapid feedback, as well as reflective procedures that translate observed patterns into sustainable academic dialogue skills. It has been concluded that the development of communication skills is a key condition for the readiness of future PhDs for teaching and scientific communication.

Key words: *communicative abilities, Doctor of Philosophy, professional education, pedagogical activity, digital environment, facilitation, reflection, communicative culture.*

УДК 374.72

Інна Доценко

Хмельницький національний університет
ORCID ID 0000-0003-4972-3106

Лариса Овод

Хмельницький національний університет
ORCID ID 0000-0002-7719-7046
DOI 10.24139/2312-5993/2025.05/089-099

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто актуальні аспекти інтеграції формальної та неформальної освіти в сучасному освітньому просторі України. Доведено, що традиційна система формальної освіти, попри її систематизованість та урегульованість, характеризується застарілими методами навчання та викладання, які не відповідають сучасним вимогам. Проаналізовано вітчизняні підходи до визначення сутності формальної й неформальної освіти. Узагальнено досвід країн ЄС, зокрема Франції, щодо визнання результатів навчання, здобутих у межах неформальної освіти. Зроблено висновок, що інтеграція формальної та неформальної освіти є стратегічним напрямом модернізації вищої освіти, який сприятиме підготовці фахівців нового покоління – мобільних, адаптивних, креативних, здатних до безперервного навчання та ефективної професійної діяльності в умовах динамічного розвитку суспільства економіки.

Ключові слова: *формальна освіта, неформальна освіта, визнання результатів навчання, гнучкі навички, вища освіта.*

Постановка проблеми. Сучасний ринок праці, динамічні зміни та суспільні виклики вимагають від системи вищої освіти формування гнучких навичок майбутніх випускників. На сьогодні недостатньо лише володіти фаховими знаннями та професійними навичками. Роботодавців наразі більше цікавлять не формальні виконання доручень, а креативний підхід до реалізації завдань, готовність до постійного професійного розвитку, вміння швидко адаптуватись до нових умов та змін ринкового середовища, вміння своєчасно реагувати

на проблеми й знаходити рішення у стресових ситуаціях, лідерський потенціал, вміння бути гнучким та ін. Традиційна, формальна система вищої освіти не завжди забезпечує швидке оновлення професійних знань та набуття гнучких навичок, необхідних для адаптації в умовах швидких змін. Неформальна освіта, як додаткове джерело знань, умінь і компетентностей, може стати важливим освітнім ресурсом підготовки конкурентоздатних фахівців.

Аналіз актуальних досліджень. У вітчизняному науковому дискурсі опрацьовано широкий спектр питань, пов'язаних із розвитком, удосконаленням та практичним упровадженням неформальної освіти. Зокрема, С. Ганаба вивчає можливості неформальної освіти в післявоєнній розбудові. В праці С. Ковальчук, Л. Мартинова, А. Танасійчук здійснено акцент на необхідності формування гнучких навичок випускників закладів вищої освіти через систему неформальної освіти. І. Акименко та А. Сбруєвою визначені тенденції розвитку неформальної освіти в Європі, описані її основні переваги, як інструменту реалізації молодіжної політики. Такі автори, як Ю. Вороніна, Г. Ортіна, С. Плотніченко, Н. Рибальченко, Л. Єфіменко висвітлюють форми освіти для дорослих в умовах неформальної освіти. Проте інтеграція неформальної освіти у формальну вищу освіту потребує науково обґрунтованих методів та процедур визнання результатів, що визначає потребу в подальших дослідженнях.

Метою статті є вивчення та узагальнення теоретичних засад розвитку неформальної освіти у підготовці здобувачів, як інструменту підвищення їх гнучких навичок для особистісного і професійного розвитку.

Методи дослідження. У процесі дослідження було використано комплекс взаємопов'язаних методів, а саме: структурно-логічний та ретроспективний аналіз, систематизація, узагальнення, порівняння.

Виклад основного матеріалу. В освітньому просторі багатьох країни світу, в тому числі і України традиційною формою здобуття освіти була формальна освіта, яка розглядалася як основний і практично єдиний інструмент здобуття знань і професійних компетентностей. Формальна освіта – «це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття

кваліфікацій, що визнаються державою» (Закону України «Про освіту», 2017). Формальна освіта здійснюється в освітніх закладах за навчальними планами та програмами, що відповідають освітній програмі підготовки та вимогам освітньо-кваліфікаційного рівня фахівців, забезпечує оволодіння систематизованими знаннями, уміннями та навичками та завершується отриманням загальновизнаного документа про освіту (диплом).

Автор, В. Бахрушин під формальною освітою розуміє освіту, що інституціалізована, навмисна і спланована через публічні організації та визнані приватні установи і в їх сукупності створює систему освіти держави (Бахрушин, 2016). З аналізу наведених визначень, варто зауважити що формальна освіта розглядається як інституційно організована форма навчання, що реалізується в межах чітко визначеної та законодавчо врегульованої освітньої системи. Вона має конкретно окреслені й періодично оновлюванні цілі, результатом яких є набуття систематизованих знань, умінь і навичок.

В свою чергу, неформальна освіта – це форма навчання, що відбувається поза формальною системою освіти та спрямована на оволодіння знаннями, навичками й компетентностями, які можуть бути релевантними для працевлаштування. Відповідно до Закону України «Про освіту», неформальна освіта – «це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій» (Закону України «Про освіту», 2017).

У цьому контексті складова неформальної освіти охоплює всі форми навчання, що здійснюються поза формальною системою освіти та не дублюють її, але сприяють розширенню особистісних і професійних компетентностей. Важливим є те, що формальна й неформальна освіта не суперечать одна одній, а є взаємодопнюваними, створюючи умови для цілісного розвитку людини та забезпечуючи комплексний освітній процес. В системі вищої освіти, неформальна освіта, виконує кілька функцій: оперативного оновлення знань, розвитку м'яких (гнучки) навичок (комунікація, командна робота, креативність), формування життєвих і професійних траєкторій, а також соціалізації та активізації громадської участі.

Неформальна освіта охоплює будь-які способи здобуття нових знань і досвіду через участь у спеціалізованих курсах, гуртках за

інтересами, діяльності культурних організацій та інших формах навчання. Для цього виду освіти зазвичай не висувуються попередні вимоги – рівень підготовки, вік чи інші обмеження. Також відсутні суворі рамки щодо місця, часу, тривалості, форм і методів навчання. Завдяки цьому до процесу здобуття знань може долучитися значно ширше коло осіб, ніж у межах традиційної формальної освіти. Неформальна освіта сприяє соціальній інтеграції, оскільки може допомогти здобувачам освіти подолати перешкоди на шляху до їхнього соціального та економічного успіху, надаючи їм доступ до можливостей навчання (Ганаба, 2024).

Неформальна освіта зазвичай має короткотривалий і добровільний характер та реалізується лише за наявності відповідних умов. Її специфіка, на відміну від формальної освіти, полягає у більшій орієнтації на потреби учасників, тісному зв'язку з практичною діяльністю, гнучкості навчальних програм, можливості варіювати розклад і місце проведення занять. Важливою ознакою є особисте бажання людини долучитися до такого типу навчання, що забезпечує його мотиваційний та індивідуалізований характер.

Є. Савельєв виділяє принципи, на яких базується неформальна освіта:

- навчання через діяльність («навчатися в дії») – передбачає набуття знань, умінь і навичок у процесі практичної діяльності;

- уміння співпрацювати («вчитися співпраці») – означає розвиток розуміння людських відмінностей, уміння працювати в групах і командах, приймати інших такими, якими вони є, та ефективно взаємодіяти з ними;

- здатність до самонавчання («навчатися вчитися») – акцентує увагу на формуванні навичок пошуку та опрацювання інформації, аналізі власного досвіду, визначенні особистих освітніх цілей і застосуванні здобутих умінь у різноманітних життєвих ситуаціях (Савельєв, 2021).

У країнах Європи неформальна освіта реалізується через різноманітні форми навчання, заходи та програми, що спрямовані на розвиток професійних компетентностей, підвищення рівня грамотності та здобуття базових знань. Найпоширенішими її видами є тренінги, курси підвищення кваліфікації, онлайн-навчання, освітні курси та програми, організовані громадськими об'єднаннями. Сучасна неформальна освіта в європейських країнах виконує ключову функцію – відроджує традиції

громадської освіти та водночас сприяє особистісному самовдосконаленню людини в умовах сучасних суспільних трансформацій.

Цікавим, є досвід Швеції, де більше половини населення країни бере участь у неформальному навчанні. Даний вид навчання фінансується за рахунок як державних, так і місцевих бюджетів. Основна форма здобуття неформальної освіти в Швеції – це навчальні гуртки. Навчання в гуртках здійснюється на засадах критично-креативного підходу до пізнання з застосуванням різноманітних методів: кейсів, портфоліо, рольових ігор. Даний досвід здійснення неформального навчання свідчить, що освіта відіграє важливу роль для суспільних перетворень (Акименко, 2024).

В умовах сьогодення, заклади вищої освіти повинні створювати умови, за яких усі здобувачі матимуть змогу чітко усвідомлювати, які знання та навички можна здобути поза межами академічного середовища та як їх можна застосувати у професійній діяльності або для продовження освіти. Досягти цього можливо через систему визнання результатів неформального та/або інформального навчання, що забезпечує інтеграцію додаткових компетентностей у загальний освітній процес.

На сьогодні, відсутні загальноприйняті стандарти і методології для визнання результатів неформального та/або інформального навчання. У країнах ЄС спостерігаються різні підходи: від чітко регламентованих національних політик до надання закладам вищої освіти автономії у встановленні власних критеріїв визнання результатів навчання. Так, у деяких державах існують обмеження щодо частки освітньої програми, яку можна покрити завдяки визнаному неформальному навчанню, і студенти зобов'язані проходити додаткове формальне навчання для отримання диплома (Гузенко, 2024).

Заслуговує на увагу досвід Франції, де запроваджена система «визнання навчання на основі досвіду». У рамках цієї системи особи, які мають хоча б один рік професійного досвіду, можуть отримати визнання цього досвіду як частину програми вищої освіти. Подібні практики, що підкреслюють індивідуалізацію навчання, активно застосовуються й в інших країнах Західної Європи (European Commission / EACEA / Eurymice, 2024). Такий досвід відкриває перспективи для адаптації подібних механізмів в українській системі освіти з метою підвищення ефективності формування гнучких навичок та забезпечення їх відповідності сучасним потребам суспільства і ринку праці.

Основним законодавчим документом, що визначає загальні засади визнання результатів неформальної освіти в Україні, є Закон України «Про освіту». Проте у вказаному нормативно-правовому документі відсутня чітко встановлена процедура визнання таких результатів, що створює прогалини у забезпеченні прав здобувачів освіти та їх можливостей для професійного розвитку.

Важливим кроком у напрямі формування механізму визнання результатів неформального та/або інформального навчання стало оприлюднення МОН України Наказу «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». Цим наказом встановлюються загальні вимоги до процедур визнання у вищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в межах автономії закладів вищої освіти.

В той же час, Наказом встановлено, що заклади вищої освіти, користуючись правом автономії, самостійно визначають порядок запровадження процедур визнання результатів неформального та/або інформального навчання. Такий підхід дозволяє університетам гнучко адаптувати практики визнання до власних освітніх програм, водночас забезпечуючи відповідність національним критеріям якості освіти.

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у межах неформальної та/або інформальної освіти, поширюється як на обов'язкові, так і на вибіркові дисципліни, передбачені навчальним планом освітньої програми. Визнання результатів навчання дозволяє здобувачам зараховувати набуті компетентності та навички у рамках дисциплін, що будуть вивчатися у наступному семестрі, а також частково в межах освітніх компонент поточного семестру. Такий підхід забезпечує безперервність та послідовність освітнього процесу. Крім того, право на визнання результатів навчання поширюється на всіх здобувачів вищої освіти незалежно від рівня та форми здобуття освіти (бакалавр, магістр, доктор філософії). Це створює умови для гнучкого та індивідуального підходу до освітнього процесу, дає можливість ефективно інтегрувати додаткові компетентності у формальні освітні траєкторії та сприяє підвищенню якості фахової підготовки здобувачів освіти (Наказ МОН «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», 2022).

Процедура визнання результатів навчання, здобутих у межах неформальної та/або інформальної освіти, передбачає кілька послідовних етапів. Перший етап включає подання здобувачем освіти відповідної заяви, декларації про попереднє навчання з додаванням документів та матеріалів, які безпосередньо підтверджують заявлені компетентності та результати навчання.

Наступним кроком є формування предметної або фахової комісії, яка визначає можливість визнання отриманих знань і навичок, визначає форми та строки проведення оцінювання для підтвердження результатів навчання. Комісія може ухвалити одне з трьох рішень: рекомендувати повне визнання результатів навчання, часткове визнання або відмову у визнанні.

Повне визнання результатів навчання застосовується у випадках, коли пройдена дисципліна відповідає запланованим результатам навчання (компетентностям) формальної програми або має незначні відмінності і за обсягом та змістом покриває не менше 75 % робочої програми освітньої компоненти.

Часткове визнання передбачає, що освітню компоненту визнають лише частково, а за деякими темами студент має пройти додаткову переатестацію. У такому випадку зарахування дисципліни здійснюється на основі виконання індивідуального завдання, проходження співбесіди тощо.

Попри загальну схожість процедур визнання результатів неформального та/або інформального навчання у більшості закладів вищої освіти України, відзначається певна розбіжність у визначенні структурних підрозділів, уповноважених здійснювати ці процедури. Це створює необхідність уточнення та стандартизації ролей і компетенцій відповідальних комісій для забезпечення прозорості та узгодженості процесу визнання навчальних результатів.

Варто підкреслити, що переважна більшість українських закладів вищої освіти вже сьогодні реалізують політику, спрямовану на визнання результатів навчання, здобутих у межах неформальної та/або інформальної освіти. Цей процес поступово поширюється завдяки моделі акредитації освітніх програм, яка продиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Важливим кроком у цьому напрямі стало ухвалення «Рекомендацій щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми», затверджених Національним агентством в 2024 році. У документі визначено десять

ключових критеріїв оцінювання, серед яких особливої уваги заслуговує підкритерій 3.4, який наголошує на необхідності встановлення чітких, прозорих і зрозумілих правил щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (Роз'яснення щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми, 2024).

Для популяризації серед здобувачів неформальної та/або інформальної освіти вищим навчальним закладам необхідно:

- розробити внутрішню політику визнання результатів здобутих у межах неформальної та/або інформальної освіти із описом процедур валідизації;

- затвердити склад комісій для здійснення оцінювання результатів неформального навчання;

- налагодити партнерства з роботодавцями й громадськими організаціями для формування релевантних програм неформальної освіти;

- створити інформаційні сервіси для здобувачів з описом доступних неформальних програм та дорожніх карт визнання результатів навчання отриманих в неформальній та/або інформальній освіті.

Розширення застосування неформальної освіти має значний потенціал як для суспільства, так і для системи формальної освіти та окремих учасників освітнього процесу. Для суспільства воно сприяє демократизації, розвитку громадянського суспільства, активізації громадської участі та лідерства, а також допомагає розв'язувати проблему організації дозвілля здобувачів вищої освіти. У сфері формальної освіти неформальне навчання забезпечує гнучке й оперативне реагування на потреби ринку праці й послуг, задовольняє запити здобувачів освіти, працівників і роботодавців, розширює освітні можливості, підвищує мотивацію студентів та посилює їхню особисту зацікавленість. Для учасників такий формат відкриває простір для самовдосконалення і розвитку самооцінки, формування гнучких компетентностей, виховання почуття солідарності й причетності до громадянського суспільства. Крім того, неформальне навчання надає можливість самостійно обирати час, місце та тривалість, що робить освітній процес більш індивідуалізованим і зручним.

Отже, поєднання формальної та неформальної освіти забезпечить конкурентоспроможність фахівців, підвищить їх мобільність на ринку праці та сприятиме гармонійному розвитку особистості в умовах динамічного суспільства.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.

Сучасний освітній простір характеризується тісною взаємодією формальної та неформальної освіти, які є взаємодоповнюючими формами набуття знань і компетентностей. Формальна освіта є ключовою, адже вона забезпечує здобуття загальних та фахових компетентностей за окремою спеціальністю, що підтверджується дипломом. Водночас неформальна освіта відіграє все більш вагомую роль у процесі безперервного навчання, оскільки її гнучкі форми та практична спрямованість відповідають динамічним потребам сучасного ринку праці й суспільства. Важливою перевагою неформальної освіти є її доступність, добровільність та орієнтація на індивідуальні потреби здобувача. Вона дозволяє опанувати нові знання та компетентності у зручному форматі, без обмежень щодо віку, часу чи попереднього рівня підготовки.

Визнання результатів неформальної освіти у системі вищої освіти України є ключовим кроком до створення цілісної моделі навчання, яка поєднує академічну підготовку з набутими поза її межами знаннями і навичками. Впровадження зарубіжного досвіду визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти в Україні підвищить якість навчального процесу та забезпечить відповідність підготовки фахівців актуальним викликам глобалізованого світу.

Інтеграція формальної та неформальної освіти повинна розглядатися як стратегічний напрям модернізації вищої освіти в Україні. Такий підхід забезпечить підготовку фахівців нового покоління, які поєднують ґрунтовні теоретичні знання з практичними навичками, мають високу мобільність, здатність до адаптації та готовність до безперервного професійного розвитку в умовах швидких суспільних і технологічних змін. Для ефективної інтеграції неформальної освіти в освітню діяльність необхідне поєднання нормативних ініціатив, методичних інструментів валідації і практичних механізмів мотивації студентів.

ЛІТЕРАТУРА

- Акименко, І. (2024). Неформальна освіта як актуальний тренд сучасної освіти Європи. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*, 28 (184), 3-7. (Akimenko, I. (2024). Informal education as a current trend in modern education in Europe. *Bulletin of the T. G. Shevchenko National University "Chernihiv Collegium"*, 28 (184), 3-7.).
- Бахрушин, В. (2016). Неформальна та інформальна освіта: навіщо вони нам потрібні? *Освітня політика*. (Bakhrusin, V. (2016). Non-formal and informal education: why do we need them? *Educational policy*). Retrieved from:

<http://education-ua.org/ru/articles/872-neformalna-ta-informalna-osvita-navishcho-voni-nam-potribni>.

- Вороніна, Ю. Є., Ортіна, Г. В., Плотніченко, С. Р., Рибальченко, Н. П., Єфіменко, Л. М. (2021). Неформальна освіта як інструмент для професійного простору. *Збірник науково-методичних праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного*, 24, 394-398. (Voronina, Yu. E., Ortina, G. V., Plotnichenko, S. R., Rybachenko, N. P., Yefimenko, L. M. (2021). Informal education as a tool for professional space. *Collection of scientific and methodological works of the Tavria State Agrotechnological University named after Dmytro Motorny*, 24, 394-398).
- Ганаба, С. (2024). Неформальна освіта: перспективи та можливості розвитку. *Неперервна освіта: актуальні дискурси*. (Ganaba, S. (2024). Informal education: prospects and opportunities for development. *Continuing education: current discourses*). Retrieved from: <https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/4971/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F%D0%A2%D0%95%D0%97%D0%98-123-125.pdf>.
- Гузенко, О. (2024). Формування трансверсальних компетентностей засобами неформальної освіти: виклики та можливості. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 6 (140), 171-186. (Guzenko, O. (2024). Formation of transversal competencies through informal education: challenges and opportunities. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 6 (140), 171-186).
- Закон України «Про освіту» (Law of Ukraine "On Education"). (2017). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
- Ковальчук, С. В., Мартинова, Л. Б., Танасійчук, А. М. (2021). Технології неформальної освіти: європейський та вітчизняний досвід. *Вісник Хмельницького національного університету*, 1, 33-38. (Kovalchuk, S. V., Martynova, L. B., Tanasychuk, A. M. (2021). Technologies of informal education: European and domestic experience. *Bulletin of Khmelnytsky National University*, 1, 33-38).
- Роз'яснення щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми: методичний посібник [Електронне видання] / А. Бутенко, Г. Денискіна, О. Єременко, О. Книш, І. Сімшаг, О. Требенко. Київ : Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. (2024). (*Explanations on the application of the Criteria for assessing the quality of educational programs: methodological guide [Electronic edition] / A. Butenko, G. Denyskina, O. Yeremenko, O. Knysh, I. Simshag, O. Trebienko. Kyiv: National Agency for Higher Education Quality Assurance*). (2024). Retrieved from: <https://surl.li/mokabb>.
- Наказ МОН «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». (Order of the Ministry of Education and Science "On Approval of the Procedure for Recognition of Learning Outcomes Achieved through Non-Formal and/or Informal Education in Higher and Vocational Pre-Higher Education"). (2022). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0328-22#Text>.
- Савельє, Є. В. (2021). Неформальна освіта як інструмент розвитку додаткових можливостей молоді. *Вчені записки університету «Крок»*, 1 (61), 228-232. (Savelie, E. V. (2021). Informal education as a tool for developing additional opportunities for young people. *Scientific notes of Krok University*, 1 (61), 228-232).

- Сбруєва, А. (2024). Неформальна освіта як інструмент реалізації молодіжної політики Європейського Союзу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 3 (137), 419-438. (Sbrueva, A. (2024). Informal education as a tool for implementing the European Union's youth policy. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 3 (137), 419-438).
- European Commission / EACEA / Eurydice. (2024). Validation of non-formal and informal learning in higher education in Europe. Eurydice report. Luxembourg: Publications Office of the European Union. 40 p.

SUMMARY

Dotsenko Inna, Ovod Larysa. Informal education in the preparation of higher education applicants.

The article discusses current aspects of integrating formal and informal education in the modern educational space of Ukraine. The authors emphasize the need to develop flexible skills in higher education students that meet the requirements of the modern labor market and social challenges. It has been proven that the traditional system of formal education, despite its systematic and regulated nature, is characterized by outdated methods of learning and teaching that do not meet modern requirements. In this context, informal education is seen as an important additional source of knowledge, skills, and competencies that contribute to the training of competitive specialists.

Domestic approaches to defining the essence of formal and informal education are analyzed. The experience of EU countries, in particular France, in recognizing learning outcomes achieved through informal education is summarized. It has been determined that Ukraine has a regulatory framework for the implementation of such practices, but the procedure for their standardization and a transparent assessment mechanism need to be improved.

It is concluded that the integration of formal and informal education is a strategic direction for the modernization of higher education, which will contribute to the training of a new generation of specialists – mobile, adaptive, creative, capable of continuous learning and effective professional activity in the conditions of dynamic development of society and the economy.

Key words: formal education, informal education, recognition of learning outcomes, flexible skills, higher education.

УДК 378

Антон Міщук

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ORCID ID 0000-0002-4668-1185

DOI 10.24139/2312-5993/2025.05/099-109

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ІНСТРУМЕНТИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ

Основні напрями цифровізації освітнього середовища закладу освіти пов'язані з розвитком ресурсів і матеріально-технічної бази закладу освіти. У статті представлено перспективи використання цифрового освітнього середовища як інструменту підвищення рівня навчання та якості освіти. Розглянуто основні переваги та недоліки цифровізації освіти, описано можливості використання цифрового контенту в освітньому процесі. Сьогодні цифрові технології оточують людину з усіх боків: вони присутні в кожному